

گزارش

ایستنا- پیگیری تولید مازوت کم‌سولفور برای زمستان/ رئیس سازمان حفاظت محیط زیست اعلام کرد که پیگیر تولید مازوت کم‌سولفور هستند تا در صورت نیاز در فصل سرد از این سوخت استفاده شود. شینا انصاری همچنین به برنامه برقی سازی موتورسیکلت‌های فرسوده در تهران و بررسی آلودگی هوای کلانشهرها اشاره کرد و بر همکاری وزارت نفت و صمت برای اجرای برنامه‌ها پیش از آغاز فصل سرما تأکید کرد.

ایستنا- کشف ۱۱۷ سکه تاریخی و آثار زرین فام در اصفهان/ در جریان کاوش‌های باستان‌شناسی در گذر کمر زرین اصفهان، ۱۱۷ سکه تاریخی و کاشی‌های زرین‌فام حدود ۷۰۰ ساله کشف شد. امیر کرم‌زاده، مدیرکل میراث‌فرهنگی استان اعلام کرد این محدوده احتمالاً یک قیصریه یا مرکز تجاری بوده و آثار پس از مستندسازی در موزه‌های استان به نمایش گذاشته خواهد شد.

مجلس- اعتراض مجلس به ادغام دانشکده گردشگری دانشگاه تهران/ رئیس فراکسیون گردشگری مجلس، با ارسال نامه‌ای به وزیر علوم، نسبت به ادغام دانشکده گردشگری دانشگاه تهران با دانشکده تجارت واکتش نشان داد. محسن فتحی این اقدام را مغایر با اهداف توسعه‌ای و تصبیغ منافع ملی دانست و خواستار توقف فوری آن شد. موضوع در کمیسیون تخصصی مجلس بررسی و در صورت لزوم در صحن علنی مطرح خواهد شد .

میراث آریا- معافیت‌های مالیاتی برای سرمایه‌گذاران گردشگری در مناطق آزاد/تفاهنامه همکاری بین دبیرخانه شورای عالی مناطق آزاد و وزارت میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی با هدف توسعه گردشگری، حفاظت از میراث فرهنگی و تقویت صنایع دستی در مناطق آزاد امضا شد. براساس این تفاهنامه، سرمایه‌گذاران از معافیت‌های مالیاتی و تسهیلاتی مانند امکان واردات تجهیزات هتل‌ی و ایجاد تأسیسات ساحلی و دریایی برخوردار خواهند شد. سیدرضا صالحی امیری وزیر میراث‌فرهنگی در این مراسم با اشاره به ظرفیت‌های مناطق آزاد از جمله کیش، تأکید کرد این مناطق می‌توانند به مراکز اصلی گردشگری ایران و حتی جهان تبدیل شوند. وی همچنین از برنامه‌ریزی برای برگزاری همایش بین‌المللی سرمایه‌گذاری در مناطق آزاد خبر داد.

مهر- گیلان در اولویت مدیریت پسماند و تولید کود کمپوست/ معاون عمرانی وزیر کشور و رئیس سازمان شهرداری‌ها و دهیاری‌های کشور گفت: «مدیریت پسماند در استان‌های ساحلی بویژه گیلان در اولویت قرار دارد». مسعود نصرنی با اشاره به اخذ استاندارد ملی برای تولید کود کمپوست اعلام کرد: با تصویب لایحه مربوطه، سالانه ۱.۵ میلیون تن کود کمپوست جایگزین واردات کودهای آلی می‌شود که گامی مهم برای رفع معضل پسماند گیلان است. وی افزود: «استان‌های ساحلی در تولید کود کمپوست در اولویت قرار دارند و با حمایت دولت، تهدید موجود در گیلان به فرصت تبدیل خواهد شد.»

مهر- برنامه‌ریزی برای صادرات صنایع دستی به روسیه/ در نشست مشترکی با حضور معاون صنایع دستی ایران و مقامات سفارت کشورمان در مسکو، راهکارهای تازه‌ای برای تقویت همکاری‌های دوجانبه ایران و روسیه در حوزه صنایع دستی بررسی و تصویب شد. برگزاری حراج آثار فاخر ایرانی در روسیه، اجرای نمایشگاه‌های زنده در جشن‌های ملی سفارت، بهره‌گیری از صنایع دستی در تولیدات صنعتیای روسیه و تسهیل شرایط گمرکی برای صادرات این محصولات از جمله مهم‌ترین مصوبات این نشست بود. این اقدامات با هدف گسترش حضور صنایع دستی ایران در بازار روسیه و ارتقای سطح مناسبات فرهنگی و اقتصادی دو کشور عملیات خواهد شد.

میراث آریا- آغاز به کار هشتمین نمایشگاه سفرو اکونوریزم در شهر آفتاب/ هشتمین نمایشگاه سفرو، اکونوریزم، آفرو، کمپینگ و ماجراجویی (۱۲ شهریور) با حضور سیدرضا صالحی امیری وزیر میراث‌فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی در نمایشگاه بین‌المللی شهر آفتاب افتتاح شد. این نمایشگاه تا ۱۶ شهریور هرروز ساعت ۱۲ تا ۲۰ میزبان بازدیدکنندگان است. کانون جهانگردی و اتومبیلرانی در غرفه خود خدماتی چون صدور اسناد بین‌المللی رانندگی و خودرو، امداد خودرو، اجاره خودرو در دبی، گلوپ ملی مسافری و سامانه ملی سفر را معرفی می‌کند. همچنین صدور گواهینامه بین‌المللی یک‌ساله، کارت امداد خودرو، دوره‌های آموزشی مسافری و اجاره خودرو در دبی با تخفیف ۳۰ درصدی به علاقه‌مندان ارائه خواهد شد.

میراث آریا- تأکید دبیر شورای عالی مناطق آزاد بر محوریت گردشگری در توسعه اقتصادی/رضا مسرور، دبیر شورای عالی مناطق آزاد، با اشاره به تحول نقش مناطق آزاد از تجاری صنعتی به گردشگرمحور، از تدوین «سند تحول مناطق آزاد» و رفع محدودیت‌هایی مانند واردات خودرو و افزایش سهمیه کالای همراه مسافر به ۴۲۰ میلیون دلار خبر داد. وی بر توسعه گردشگری دریایی در شمال و جنوب کشور، ایجاد خطوط کشتیرانی تفریحی و همکاری با وزارت میراث فرهنگی برای بهره‌برداری از ظرفیت‌های گردشگری تأکید کرد.

ارتباط انسان و خرس قدمتی دیرینه دارد و به دوران غارنشینی بازمی‌گردد. فیزیولوژی خرس‌ها و انسان‌ها در بسیاری از جنبه‌ها مشابه است. همان‌طور که انسان‌های اولیه از میوه‌ها و پروتئین گیاهی استفاده می‌کردند، خرس نیز در محیط طبیعی از گیاهان و گوشت بهره می‌برد. به همین دلیل، نیچ اکولوژیک خرس‌ها و خرس شباهت زیادی داشته و تعارض میان این دو گونه از گذشته‌های دور وجود داشته است. خرس‌ها به خوبی می‌دانند ورود به سکونتگاه‌های انسانی خطرناک است، اما برای دسترسی به منابع غذایی این خطر را می‌پذیرند. مشاهدات میدانی نشان داده که برخی خرس‌ها یاد گرفته‌اند شب‌ها به روستا یا باغ نزدیک شوند، درست در زمانی که دید انسان محدود و در حال استراحت است.

از رفتار غریزی خرس‌ها بترسید

خرس‌ها ذاتاً تهاجمی نیستند و معمولاً به سایر گونه‌ها واکنشی نشان نمی‌دهند، مگر در شرایط دفاعی یا زمانی که ماده‌ای توله‌های خود را محافظت می‌کند. ماده‌ای که توله دارد، برای دفاع بسیار تهاجمی می‌شود و حتی برای انسان خطر جدی ایجاد می‌کند. در فصل جفت‌گیری نیز نرها درگیر رقابت‌های شدیدی می‌شوند. همچنین، خرس‌ها برای ورود به زمستان نیاز به ذخیره حجم زیادی از چربی دارند؛ این نیاز فیزیولوژیک باعث می‌شود در فصل‌های خاص نسبت به غذا حریص شوند و احتمال رفتارهای

تهاجمی‌شان افزایش یابد.

تغییر رفتار خرس‌ها

خرس‌ها همه‌چیزخوارند، اما وقتی به غذای انسانی یا زباله دسترسی پیدا کنند، رژیم غذایی آنها تغییر می‌کند. اشعریون می‌گوید: «زباله‌ها برای بسیاری از گونه‌ها جذاب‌اند.» او به گوزنی در پارک ملی گلستان اشاره می‌کند که بر اثر خوردن پلاستیک تلف شد: «در کابردشکافی مشخص شد که تمام قسمت‌های معده این گوزن که چهار قسمت دارد، پر از پلاستیک بوده است.» این رفتار اکتسابی باعث می‌شود خرس‌ها با کمترین مصرف انرژی به غذا دسترسی پیدا کنند و به‌طور مداوم اطراف انسان حضور داشته باشند. این پدیده در سایر گونه‌ها نیز دیده می‌شود؛ مثلاً روباه‌ها در برخی مناطق «دست‌گیری» می‌شوند و حتی در حضور انسان جلو می‌آیند. تجربه‌های میدانی نشان داده است که مردم محلی می‌گویند: «ما اینجا زندگی می‌کنیم، ولی خرس همچنان می‌آید؛ مگر اینکه شلیک‌هایی کنیم یا سر و صدا ایجاد کنیم تا فرار کند.»

اشعریون تأکید می‌کند که پیامد چنین رفتار اکتسابی جدی است: «خرسی که به انسان عادت کرده، دیگر توانایی ادامه زندگی طبیعی را ندارد و حتی اگر به محل دیگری منتقل شود، دوباره به سمت سکونتگاه‌ها یا زباله‌ها بازمی‌گردد.»

فغان خاموشان برای زیستمدان

کشگر محیط زیست

تایستان امسال در اقلیم ادبیات داستانی امروز ایران، کتابی به بازار آمد که چون نسیمی خنکای توجه به محیط زیست و میراث زیستی را به ارمغان آورد؛ مجموعه داستان خاموشان به قلم یوسف علیخانی. تاکنون آنجا که نویسنده ایرانی از محیط زیست گفته بود در چهارچوب کتاب محیط زیستی با نگاه تخصصی و برای مخاطب علاقه‌مند به محیط زیست بود. در ادبیات داستانی عمومی ما رد پایی از توجه به محیط زیست از زنه‌ار و ترغیب دیده نمی‌شد مگر نوشته‌ای سفراشی و جشنواره‌ای .

سال‌هاست برای جا بازکردن در دل مخاطب یا به انگیزه ایفای مسئولیت

آرامگاه کشف شده در سلطانیه متعلق به «اولجایتو» نیست

مهر-کاوش‌های باستان‌شناسی در اطراف کنبد سلطانیه پس از ۱۸ سال فعالیت، بخشی از یک آرامگاه زیرزمینی را کشف کرد که شواهد تاریخی و یافته‌های میدانی نشان می‌دهد به اعضای خانواده سلطنتی ایلخان مغول تعلق دارد. ابوالفضل عالی، سرپرست کاوش و مدیر پایگاه میراث جهانی سلطانی، تأکید کرد برخلاف برخی گزارش‌ها، این آرامگاه مختص اولجایتو نیست و اسکلت‌های کشف شده احتمالاً متعلق به همسر و فرزندان او یا سایر اعضای خاندان سلطنتی است. کاوش‌ها بخشی از برنامه حفاظت و مرمت آثار معماری دوره ایلخانی در سلطانیه شامل دروازه‌ها، برج و باروها و معماری اطراف کنبد است.

«دوستی خاله خرسه»، تهدید دوسویه

غذادهی مستقیم، رفتار حیوان را تغییر می‌دهد و بقای طبیعی آن را تهدید می‌کند

گزارش

زهرا کشوری- دبیر گروه زیست بوم / تعارض انسان و خرس‌ها دوباره خبرساز شده است؛ از غذادهی کوهنوردان به خرس‌ها در ارسباران تا مرگ یک خرس سیاه در مازندران، نشان می‌دهد که «دوستی خاله‌خرسه» نه تنها سلامت خرس‌ها را به خطر می‌اندازد، بلکه امنیت انسان‌ها را هم تهدید می‌کند. اشکان اشعریون، عضو کمیته متخصصان خرس قهوه‌ای، هشدار می‌دهد که دسترسی آسان خرس‌ها به غذاهای انسانی موجب تغییر رفتار طبیعی آنها و وابستگی خطرناک به حضور انسان می‌شود. او همچنین به محدودیت‌های مالی و ضعف مدیریت داخلی اشاره و تأکید می‌کند که نجات خرس‌ها و کاهش خسارت‌ها نیازمند عزم ملی، تلاش هماهنگ دولت و بهره‌گیری از تمام ظرفیت‌های داخلی و بین‌المللی است.

قوانین جهانی و وضعیت ایران

در بسیاری از کشورهای جهان مانند کانادا و آمریکا، غذا دادن به حیوانات وحشی از جمله سنجاب، گوزن و... اکیدا ممنوع است و جریمه‌های سنگین دارد. دلیل روشن است: غذادهی انسان مستقیماً رفتار حیوان را تغییر می‌دهد و بقای طبیعی آن را تهدید می‌کند. در ایران اما قانونی برای مدیریت حیوانات ولگرد مانند سگ‌ها و گربه‌ها وجود ندارد، چه برسد به خرسی که عده‌ها برابر خطرناک‌تر است. اشعریون می‌گوید: «نیود قانون تنها مشکل نیست؛ رفتار انسان‌ها نیز نقش مهمی دارد.» سازمان محیط زیست در مناطق حساس بارها هشدار داده و تابلوهایی با مضمون «غذا ندهید» نصب کرده و به کوهنوردان و گردشگران نیز تذکر داده است، اما بی توجهی ادامه دارد. او اضافه می‌کند: «هیچ کنترلی بر تعداد افراد واردشونده وجود ندارد؛ وقتی ۳۰ نفر روزانه وارد شوند، کنترل ساده‌تر است، تا ۳۰۰ تا ۴۰۰ نفر در روز، تعامل مستقیم با خرس‌ها را افزایش می‌دهد.»

خسارت به باغ‌ها و کندوها

عادت خرس‌ها به غذاهای انسانی موجب خسارت به کشاورزی و زنبورداری نیز می‌شود. برخی کشاورزان برای جلوگیری از آسیب‌از سم استفاده می‌کنند که اقدام غیرقانونی و خطرناک، اما از نگاه آنها توجیه‌پذیر است. اشعریون می‌گوید: «در شمال مازندران، گیلاس مرغوب کیلویی ۴۵۰ هزار تومان به فروش

زیست بوم

می‌رسد. باغداری که بیش از ۱۰ سال زحمت کشیده، ممکن است در یک شب با حمله خرس تمام زحماتش از بین برود. همین موضوع در مورد کندوهای عسل نیز صادق است؛ خرس می‌تواند در یک شب ده‌ها کندو را نابود کند.»

راهکارهای مدیریتی و حفاظتی

اشعریون تأکید می‌کند که راهکار روشن، قطع ارتباط مستقیم انسان و خرس‌هاست. این شامل توقف غذادهی، توقف خودرو در مسیر برای خوراک‌دهی و مدیریت زباله در طبیعت می‌شود. وی توضیح می‌دهد: «بهترین اقدام برای خرس‌های درگیر، جدا کردن آنها از انسان است. اما زنده‌گیری یک خرس بالغ بیش از ۱۰۰ کیلو، نیاز به بیهوش کردن و انتقال ایمن دارد که فرآیندی بسیار دشوار و پرهزینه است. حتی اگر حیوان در قفس قرار گیرد، جابه‌جایی آن از ارتفاعات، نیازمند برنامه‌ریزی سنگین و تجهیزات ویژه مانند بالگرد است.» ظرفیت باغ‌وحش‌های کشور برای پذیرش خرس‌های جدید محدود است؛ در بهترین حالت، این خرس‌ها باید در اسارت ادامه زندگی دهند. سناریوی بدتر، حذف فیزیکی است، که گاهی کشاورزان برای محافظت از محصول خود از سم استفاده می‌کنند. اشعریون برای پیشگیری از خسارت‌ها راهکار عملی ارائه می‌دهد: «جهاد کشاورزی می‌تواند مانند دیگر وام‌های حمایتی، تسهیلاتی برای نصب فنس‌های الکتریکی یا چراغ‌های حساس به حرکت ارائه دهد. ما

گونه‌های در معرض انقراض مانند خرس سیاه بلوچی به اندازه کافی مورد توجه قرار نمی‌گیرند. در حالی که خرس قهوه‌ای به دلیل پراکنش گسترده و دسترسی آسان‌تر بیشتر در کانون توجه است، خرس سیاه بلوچی در حال فراموشی است

با سایر منابع بین‌المللی نرفته‌ایم، در حالی که کشورهای همسایه مانند ارمنستان مراکز تحقیقاتی خرس با بوجه بین‌المللی دارند و ما از این فرصت‌ها محروم مانده‌ایم.»

فرصت‌های از دست‌رفته گردشگری

این کارشناس محیط زیست با اشاره به ظرفیت‌های بالقوه گردشگری گفت: «در کانادا شرکت‌هایی توره‌ای مشاهده خرس برگزار می‌کنند و درآمدزایی می‌کنند. چرا ما نباید از چنین ظرفیت‌هایی در ایران استفاده کنیم؟»

پیشنهادهای راهبردی

اشعریون، تقویت دیپلماسی محیط زیستی برای جذب بودجه‌های بین‌المللی، توسعه همکاری‌های منطقه‌ای با کشورهای همسایه، ایجاد سازوکارهای تشوقی برای مشارکت بخش خصوصی، توجه متوازن به تمام گونه‌های در معرض انقراض، توسعه اکوتوریسم مبتنی بر مشاهده حیات وحش را از جمله راهکارهای ساماندهی وضعیت خرس سیاه بلوچی و خرس قهوه‌ای می‌داند. او تأکید می‌کند: «حفاظت از گونه‌های در معرض انقراض نیازمند عزم ملی و بین‌المللی است. باید از فرصت‌های بین‌المللی بهتر استفاده کنیم و دیپلماسی محیط زیستی خود را تقویت کنیم.»

اثرگذاری این ابزارها را در پنج نقطه مازندران ثبت کرده‌ایم و امیدواریم از این روش‌ها مانند دادن کود، بذر و خوراک دام در قالب وام‌های کم‌بهره و بلندمدت حمایت شود.» با اجرای این راهکارها، ارتباط خطرناک انسان و خرس قابل مدیریت است و خرس‌ها می‌توانند بدون وابستگی به انسان به زندگی طبیعی خود بازگردند.

بیمه در مقابل خرس‌ها

اشکان اشعریون، درباره بیمه باغات در مقابل خسارت خرس‌ها می‌گوید: «شرکت‌های بیمه تنها زمانی حاضر به پذیرش خسارت از سوی خرس‌ها می‌شوند که باغ یا کندو حداقل استانداردهای حفاظتی را داشته باشد؛ مانند فنس الکتریکی، دوربین مداربسته و نگهبانی. بدون رعایت این اصول، بیمه امکان‌پذیر نیست.» او افزود که روش فعلی پرداخت خسارت پس از آسیب‌چندان مؤثر نیست؛ «وقتی خسارت رخ داده و مراحل اداری طولانی طی شود، کشاورز خسارت را بموقع دریافت نمی‌کند. بنابراین راهبرد بهتر آن است که این منابع پیش از وقوع آسیب به صورت وام یا تسهیلات برای تجهیز باغ‌ها به سیستم‌های حفاظتی اختصاص یابد.» او با تأکید بر اهمیت مدیریت پیشگیرانه می‌گوید: «ایجاد زیرساخت‌های حفاظتی در باغات و

توجه به محیط زیست بریستار ادبیات بویژه ادبیات داستانی باطیف گسترده مخاطبانش نه فقط مهم که لازم است

دفعتی ناشی از آن تنوره می‌کشد و این سو پهلوانی نیست که نه هم‌اوردی بلکه سرآمدی کند! چرا؟ چون جای باور عمومی خالی است و محیط زیست دغدغه گروه‌های خاص و جزایر جدا افتاده است، ارتباطی می‌سازد .

در این بین وقتی مجموعه داستانی وفادار به ادبیات و لحن و زبان بومی و محلی از کمبودها و بی‌توجهی‌های توسعه نامتوازن می‌گوید، در جان مخاطب رسوب می‌کند و شعارزده و جشنواره‌ای نمی‌نماید! آنجا که از خالی شدن روستا می‌گوید، آنجا که از شهری که شهریتش مغشوش است می‌گوید، تنها از میلک و قزوین حرف نمی‌زند، از چهار گوشه ایران و به طریق اولی جهان امروز می‌گوید.

«ششمه عنقری» داستان علیخانی که: چشم می‌چرخاند صدای پای یک آدمی را می‌شنود؛ دریاچه‌ها و بگوید: «خدا آدمی را هر بدیده. منی مشربان ره آواکن!» من، تو و هر تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیری که نمی‌داند بطور و کجا در کدام رود و دریاچه و چگونه و چطور لوله و شبکه آبرسانی بچیند را

فرصت احیای دریاچه ارومیه در حال از دست رفتن است

ایران‌مدیر مؤسسه آب دانشگاه تهران با هشدار درباره از دست رفتن فرصت احیای دریاچه ارومیه، وضعیت این دریاچه را «بسیار اسفبار» توصیف کرد؛ تراز آن به زیر ۱۲۷۰ متر رسیده و طبق آخرین آمار ۱۱ مرداد ۱۳۶۹ متر بوده که حدود ۵۰ سانتی متر افت کرده است. بنفشه زهرایی افروز، خشک شدن دریاچه ثبات متعددی دارد، از جمله طغیان بیماری‌ها، سرطان و افزایش دمای بی‌سابقه در استان‌های آذربایجان غربی و شرقی. تحقیقات نشان می‌دهد دمای بالای ۴۱ درجه از سال ۱۳۹۹ در منطقه مشاهده شده و میانگین دمای روزهای گرم تیریز اسسال دو درجه بیشتر از گذشته بوده و افزایش دما در آذربایجان غربی بیش از دو برابر متوسط کشوری بوده است. زهرایی هشدار داد حذف یا خشک شدن دریاچه اثرات متنوع و جدی بر اکوسیستم منطقه خواهد داشت.

